

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

VII. Semel malus semper praesumitur esse malus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

REGULA VIII.

Semel malus, semper præsumitur esse malus.

Quæres primo. Quis hujus mirabilis Regulæ sensus & ratio?

R. Sensus & ratio Regulæ est: quamvis quilibet præsumatur bonus, ut supra diximus, donec appareat malus, & legitimâ probatione de malitia fuerit convictus. *Cap. un. de scrutin. in Ord. faciend. cap. fin. de præsumpt.* Postquam tamen semel malus apparuit, ut quia pejeravit, prævaricatus est, adulterium commisit, tamdiu præsumitur malus, donec per poenitentiam peccatum expiâsse, & animum mutâsse probetur. Colligitur ex *can. parvuli. 14. caus. 22. q. 5. & cap. scribam. 9. de præsumpt.* Exemplum habemus in *cap. majores. 3. de Baptism.* ubi dormientes & amentes, qui ante somnum vel amentiam se nolle Baptismum suscipere declarant, baptizari prohibentur, quia non præsumitur, quòd volun-

tatem mutaverint, sed in priori contradictionis proposito, usque dum contrarium probetur, perseverare intelliguntur.

Quæres secundo. Quæ Regulæ limitationes & exceptiones?

R. Sequentes. *1ma.* Si tantum in principio, & non in fine actus fuerit malus, hoc est: aliquis delictum quidem inchoavit, sed non consummavit, voluntariè ab incepto scelere desistendo, is animum mutâsse præsumitur. *2da.* Non valet *Regula* in diversi generis delictis, sic qui malus fuit in adulterio, non præsumitur malus in homicidio. *3tia.* Præsumptio *Regule* non est juris, & de jure, ita, ut in contrarium probationem non admittat, sed probato, quòd malus poenituerit, seque emendaverit, ulterius esse malus non intelligitur.

CASUS.

Theobaldus in minoribus constitutus, postquam Clericatum habitu & tonsurâ aliquo tempore professus esset, deponit habitum, & publicè pro Laico habetur, cum autem à Magistro violentiarum in enormitatibus deprehenderetur, se Clericum esse dixit, quod cum non crederetur. (A) In testem vocat

Sempronium, qui exceptione perjurii rejectus est. (B) Re cum Magistro violentiarum per solutionem pecuniæ compositâ servitio Episcopi se addicit, apud quem furti accusatur à converso, qui ante ab Episcopo cum ancilla turpiter agere inventus fuerat. (C) Unde Episcopus tum per se, tum per alios *Theobaldi* acti-

bus

bus studiosius invigilat, (D) Ab ipso beneficium petens examini se sultere jubetur, in quo ob incapacitatem rejectus fuit. (E) Deserto servitio Romam profectus Episcopum de gravi crimine accu-

sat. (F) Et rescriptum cum clausula: *Si persona fuerit idonea*, ad beneficium impetret, quod tamen Episcopus ei, nisi idoneitatem probaverit, conferre recusat. (G)

RESOLUTIO.

(A) Clericus ut Laicus incedens Clericale non perdit privilegium, nisi tertio à Prælato suo monitus deposita seculari veste Clericalem assumpserit. *Cap. in audientia. 25. de sent. excom. Theobaldus* tamen sine tonsura & habitu in delicto deprehensus per exceptionem Status Clericalis, cum eam ad jurisdictionem Laicalem eludendam, & debitam pro excessu ultionem evadendam opponere præsumatur, censuram Judicis secularis subterfugere nequit, cum malitiam hominum indulgeri non debeat, sed potius obviari. *Cap. ex parte. 27. de privileg.*

(B) Si quis pejeraverit, per quadraginta dies pœniteat in pane & aqua, & septem sequentes annos, & nunquam sit sine pœnitentia. *Can. si quis pejeraverit. 4. caus. 22. q. 5.* Præterea nec testis post hoc, nec ad Sacramentum accedere, nec in sua causa, vel alterius jurator existere potest. *Can. parvuli. 14. caus. 22. q. 5.* Ideoque per *Regulam Sempronius* semel perjurus à testimonio ferendo justè repulsus fuit.

(C) Si *Theobaldus* in Episcopi servitio tanquam Clericus, & conservus ut Laicus versabatur, ab hoc iste judicialiter accusari non poterat, cum Laicis Clericos accusandi non competat facultas.

Cap. cum Manconella. 10. de accusat. Quamvis ex hoc, quod in libidinis turpitudine conservus fuerit deprehensus, fides ei non sit deneganda per *Regulam*, cum libidinosè agere, & calumniari diversi generis noiscantur esse delicta.

(D) Non tantum per *Regulam 2. lib. 5.* Episcopus res suas diligenter custodire, absque eo, quod *Theobaldum* furem esse judicaret, sed etiam per *Regulam* præsentem velut suspectum & in malitia semel inventum omni studio cavere valebat, nec ipsi injuriam per hoc faciebat, cum ex præteritis circa futura justa sit præsumptio. *Cap. mandata. 6. de præsumpt.*

(E) Omnes res & bona Ecclesiastica, beneficia, Ecclesiarum jura in Diœcesi ad Episcopi regimen pertinent. *Can. nullus. 11. caus. 16. q. 7.* Ideo providere incumbit Episcopo, ut beneficia dignis conferantur. *Theobaldum* ergo examini sistendo suum adimplevit officium.

(F) A denuntiatione Episcopi repellitur, qui eum non præmonuit. *Cap. si quis Episcopus. 2. de accusat.* Episcopi & alii Ecclesiæ Prælati non per quemlibet, sed per viros graves, providos & honestos accusandi sunt. *Arg. qualiter & quando. 24. & cap. fin. de accusat.* ne ad infamiam suorum quis facilè profiliat

Prælatorum. *Cap. cum dilectus, 2. de calumniat.* Hinc calumnia Diaconi à Subdiacono facta accusatio gravi multatur pœnâ in *cap. 1. de calumniat.* Dum Subdiaconatûs officio privatus, verberibus publicè castigari, & in exilium deportari jubetur. Nisi ergo quid singulare, quo animus Pontificis contra Episcopum moveri, & ad inquirendum incitari possit, accusator *Theobaldus* attulerit, omninò rejiciendus est.

(G) Juxta *Regulam* à *Theobaldo* capacitatis ad beneficium justè Episcopus exigit probationem, nec impetranti patro-

cinatur *cap. dudum. fin. de præsumpt.* ubi impetranti rescriptum ad beneficium cum clausula: *Si persona idonea fuerit,* necessitas se idoneum probandi non imponitur. *Cit. enim cap. rationem addit: Cum primâ facie præsumatur idoneus, nisi aliud in contrarium ostendatur.* Cùm verò *Theobaldus* semel ob incapacitatem in examine Synodali fuerit rejectus, nec eum ex post aliquando admissum fuisse constet, rectè adhuc incapax præsumitur; quapropter Episcopus ei providere non tenetur, nisi de novo examen subierit, & idoneitatem suam probaverit.

REGULA IX.

Ratum quis habere non potest, quod ipsius nomine non est gestum.

Quæres primo. Quid & quotuplex est fictio juris?

ꝛ. Fictio juris est, quando jus fingit aliquid esse, quod non est, & hæc triplex est: *Inductiva, privativa & translativa.* Fictio *inductiva* est, quando lex vel Canon fingit aliquid esse, quod non est, sic defunctum in jacente hæreditate fingit vivere, qui tamen non vivit. *L. non minus, 31. ff. de hered. instituend.* Fictio *privativa* est, quâ aliquid non esse fingitur, quod re ipsâ est, ut Religiosus, qui vivit, pro mortuo habetur. *Can. placuit, 8. caus. 16. q. 1.* Demùm *translativa* est, quando actus ab uno agente, uno tempore, uno loco, aut

modo factus à jure habetur, quasi ab alio agente, alio tempore & loco gestus fuisset, ita ratum habens vel approbans, quod à Procuratore suo nomine gestum, facit, quod suo nomine actum ab alio, fictione *translativâ* ab ipsomet gestum reputetur. *L. quo enim, 12. ff. rem ratam hab.*

Quæres 2. Quis hujus Regulæ sensus?

ꝛ. Id, quod ab alio gestum est, ut quis ratum habendo per translative juris fictionem suam faciat, requiritur, ut agens rem non proprio suo, aut alterius tertii, sed ipsius ratihabentis nomine illam gesserit. Ratio est: quia vera ratihabitio facit negotium per fictionem juris translative suum, negotium autem, quod